

Bidden in Munstergeleen

De aanleiding

Toen ik onlangs in ‘D’Oude Refter’ een bezinningsdag had verzorgd over Pater Karel, kwam ik na afloop in de recreatie. Er waren vijf medebroeders die informeerden, hoe de dag verlopen was, hoe ik het onderwerp behandeld had en hoeveel mensen hadden deelgenomen aan de thematiek. Ik vertelde, dat ik uiteindelijk de dag had afgesloten in het koor met een gebedsviering in de vorm zoals wij die in Munstergeleen praktiseren.

Het bleek, dat geen van hen wist hoe wij die vieringen in Munstergeleen vorm geven. Het verwonderde me, daar we deze vieringen toch al twee jaar verzorgen en het een project is dat typisch en specifiek voor de passionisten is. De boekjes die ik op dat moment bij me had nodigden uit ze –vlug- even in te zien. Mijn korte achtergrondverhaal bracht iemand ertoe mij te vragen hierover iets te schrijven voor het Bulletin.

Na hun benoeming hebben de commissieleden eerst informatie ingewonnen bij een aantal mensen en op een aantal plaatsen. Al gauw was duidelijk, dat de passionisten onzichtbaar en onhoorbaar waren geworden rond de kapel van Pater Karel in Munstergeleen.

Pierre (Joachim) van der Heijden was de postulator van het heiligverklaringsproces en behartigde alles, wat met de kapel samenhang. Sinds het ongeluk van Pierre had Harrie Broers, pastoor van Munstergeleen, een groot deel van zijn aandacht gericht op Pater Karel en de kapel. Pierre verbleef nog in Invia, verpleeghuis in Sittard, het huis van de postulatie werd niet bewoond en de burens –Wil en Willy v.Rooyen- waren sterk geëngageerd met Pierre en de kapel, maar konden geen gezicht geven aan de presentie van Passionisten ter plekke.

Daarom besloot de P.Karelcommissie om voortaan op de oneven zondagen van de maand om 16.00uur een gebedsviering te houden in de kapel. Tevens zou de ‘dienstdoende’ passionist die middag aanwezig zijn voor gesprek, informatie, verkoop van devotionalia enz.

Daar de kapel in de loop van de laatste jaren tot een soort ‘doopkapel’ was geworden, werd met pastoor Broers afgesproken dat hij op de oneven zondagen geen doopvieringen zou verzorgen.

Op de eerste zondag van de Advent van 2005 werd de “Pastorale Groep Munstergeleen” gepresenteerd¹, middels een foto in de kapel, en met de eerste Gebedsviering.

Achtergronden

Het was ons opgevallen, hoeveel mensen de kapel binnenliepen, een novene- of devotiekaars aanstaken, gingen zitten en eventueel iets noteerden in het intentieboek.

Deze beweging van mensen wilden we serieus nemen en oppakken. Dat resulteerde erin, dat wij het intentieboek kozen als uitgangspunt en achtergrond van deze vieringen. Mensen hebben daarin neergeschreven, wat hen beweegt en ter harte gaat, een noodkreet geuit of hun dankbaarheid neergezet. Het leek ons dat intentieboek, ontsteken van de kaars en een moment van stil gebed bij elkaar hoorden.

Het leidde er ook toe om eens na te gaan, hoe wij zelf met ons innerlijk, met onze zorg of dank, met uitingen van ons binnenste omgaan. De meesten van ons functioneren rond liturgie, met voorgegeven gebedsteksten en formules, met het ontsteken van kaarsen op of rond het altaar, en met de symboolhandelingen van de eucharistie.

¹ Zie foto Bulletin, jrg.39, nr.310

Door stil te staan bij de persoonlijke bewegingen van ons innerlijk zouden we uitkomen bij de verwantschap met de kapelbezoekers. Zo zouden we de individuele uitingen kunnen verbreden naar herkenning en saamhorigheid en zou het een ‘viering’ kunnen worden.

De kaars

In de loop van de jaren heb ik heel wat kaarsen en kaarsjes opgestoken, in de kapel van de St.Maartenskliniek toen ik daar nog werkte, onderweg of op vakantie als ik een kerk of kapel binnenloop, thuis als ik het iemand beloofd heb die ziek is of voor een moeilijke opgave staat. “Ik zal voor je duimen”, is me te plat.

Waarom doe ik dat eigenlijk? Zo gauw je erover na gaat denken, haal je het spontane van je innerlijk af. Toch wil ik er wel eens bij stil staan wat mij en anderen ertoe brengt om kaarsjes aan te steken.²

1) er bij stil staan

-a- Niet alleen bij mijn gebaar, maar vooral stil staan bij mijn verdriet, mijn klacht, mijn zorg, mijn dankbaarheid. Er aandacht aan besteden zonder het te dramatiseren of te negeren.

-b- Stil staan bij een persoon, die me ter harte gaat. Door die kaars aan te steken voel ik me bij die persoon betrokken, zijn naam komt in me op en zijn gezicht komt mij voor ogen. Als ik in de St.Maartenskliniek iemand gesproken had die de volgende dag een operatie moest ondergaan en hem beloofde de volgende morgen voor hem een kaars aan te steken in de kapel, hoorde ik achteraf nogal eens dat die persoon op weg naar de operatiekamer gedacht had aan die brandende kaars in de kapel. Het deed er dan helemaal niet toe of zo iemand zich kerkelijk of ‘ongelovig’ had genoemd.³

2) uit handen geven

-a- Zorg, pijn, angst enz. leggen een groot beslag op onze gedachten. We blijven ermee bezig en ze houden ons bezig. Het (b)lijkt, dat ik weinig kan doen aan bepaalde situaties. Toch vat ik dat gevoel van machteloosheid in dat gebaar, waarin ik een kaars pak, die aansteek en ergens neer zet⁴.

-b- Met andere woorden kan ik zeggen, dat ik het een *plaats* heb gegeven. Ik mag het daar voorlopig laten. Ik kan er verder toch niets aan doen. Of iemand beter wordt, en of iemand een appartement krijgt, ligt niet in mijn hand, maar ik ben wel in die persoon en diens lot geïnteresseerd. Als ik dat even uitgedrukt heb, kan ik weer verder op mijn eigen levensweg.

3) een lichtpunt

-a- De meeste kaarsen worden aangestoken met het oog op moeilijke situaties. Wie naar de operatiekamer gaat, weet dat hij onder narcose wordt gebracht, het donker in gaat. Wie op de uitslag van onderzoeken wacht, ‘tast in het duister’ enz. Dat kaarsje helpt om ‘dat gevangen zitten in jezelf’ te veranderen en je ogen open te houden.

-b- Het is frappant dat we in zulke momenten een kaars aansteken. Een bloem neerzetten betekent iets anders. Een ‘elektrische kaars’ –zoals vaak in Italiaanse kerken- voldoet ook niet echt.

-c- Er gaat warmte vanuit. Die kan door de eenzaamheid heendringen en a.h.w. energie wekken in de kilte.

²“ Een religie verschaft mensen woorden, handelingen, gebaren en gedachten voor de omstandigheden waarin zij niet weten wat te zeggen, wat te doen, wat te denken”. Cahier van Valéry, Cahiers 199’1910 IV, p.413, geciteerd door Jacques Janssen, Religie in Nederland: kiezen of delen? KSGV 2/71, KSGV Tilburg, “Aan de onbekende God”, 103-142, p.106

³ Het is opvallend, hoeveel mensen vertellen dat ze tijdens hun vakantie een kerk of kapel bezocht hebben en daar een kaars hebben aangestoken. Meestal vertellen ze er dan ook nog bij, dat ze toen even ‘dankbaar’ zijn geweest of aan bepaalde mensen hebben gedacht.

⁴ Ik geloof niet, dat mensen verwachten dat God om te kopen is met een kaars, al rekenen ze er wel op dat hun gebaar ‘gezien’ wordt.

4) *teken van hoop*

Het is moeilijk om alles onder woorden te brengen. Soms weten we, dat er ‘niets aan te doen is’, maar er blijft een “en tóch”. “En toch”, wat het ook in moge houden. Staat die kaars er om me te helpen als het onvermijdelijke komt? En de tussentijd uit te houden? Ze staat er niet voor niets!⁵

5) *“Ik moet er toch ergens mee naar toe”*

–a- Er is een groot verschil, of het kaarsje thuis wordt aangestoken dan wel in een kerk of een kapel. In machteloze situaties komt er wel eens uit: “ik moet er toch ergens mee naar toe”. Dat er zoveel mensen naar de kapel van Pater Karel komen, wijst daar op. Ze blijven er niet thuis mee zitten –hoeveel kaarsjes ze daar misschien ook branden-, maar ze moeten er “ergens mee heen”.

–b- In het er *ergens* mee naar toe moeten, blijkt dat we de menselijke grens voorbij gaan. We hebben de dokter al gesproken, we zijn al bij de notaris geweest, maar...er is iets onvervuld achtergebleven. Ook dat onvervulde, die leegte vraagt een stap.

–c- Dat ‘ergens’ staat voor het Ongrijpbare, Onnoembare, het “Heilige”⁶ waar we geen naam voor hebben en geen raad mee weten. Dat ‘ergens’ is wel de plek, waar ik terecht kan, waar ik niet alles onder woorden hoeft te brengen, waar ik tot rust mag komen en misschien “even zien”... en waarvandaan ik dan verder kan –minstens even-.

6) *Het gebed wordt voortgezet*

In Lourdes staat -telkens in een andere taal- achter de vele kaarsenrekken in het staal uitgesneden: “Deze kaars zet mijn gebed verder”. Daar staat die kaars voor. Lang, nadat de pelgrim is vertrokken, blijft die kaars daar branden. Ik heb mensen verontwaardigd horen reageren, toen ze merkten dat de verzorgers van die kaarsenbakken hun kaars hadden uitgeblazen en op een stapel hadden gelegd om ze in de rustige periode op te laten branden. Dat was niet hun bedoeling. Hun gebed was a.h.w. afgebroken.

7) *Symbol van het menselijk leven*

Wat plechtig zeggen we, dat iemand het ‘levenslicht’ aanschouwt. Bij de doop wordt aan kinderen een doopkaars meegegeven, aangestoken aan de paaskaars. Voorheen was dat een gebaar in de katholieke doopliturgie, maar steeds meer is dat in de kerken van de PKN overgenomen. Omdat die doopkaars aangestoken wordt aan de paaskaars, gaat het om het “licht van Christus”⁷, dat door de christen in deze wereld uitgedragen wordt, maar het reikt verder. Jezus zegt: “Jullie zijn het licht van de wereld”⁸ en spreekt daarmee mensen aan op hun ‘levenslicht’ en de uitstraling die mensen (kunnen) hebben. Als hoogbejaarden sterven of het leven eindigt na een lang ziekteproces, zeggen nabestaanden nogal eens, dat ‘het kaarsje op is’ en boven overlijdensadvertenties plaatsen nabestaanden soms een tekst⁹ die een dergelijke ervaring uitdrukt.

⁵ Iemand die een snel groeiende vorm van kanker had, moest in korte tijd een tweede operatie ondergaan, omdat er weer een gezwel was gegroeid. Toen ik vroeg, hoe hij naar die operatie keek, zei hij: “Ik heb geen keus”. Ik heb hem gezegd, dat het een machteloos gebaar is, maar dat ik op de dag van de operatie een kaars zou laten branden. “Dat vind ik fijn”, zei hij; “het doet me goed. Ik ben er dankbaar voor”.

⁶ “Ook waar een heilige vereerd wordt, komen mensen niet voor die heilige, maar voor het Heilige. Mensen zijn op zoek naar sacraliteit, het sacrale, ingetogenheid, stilte, meditatie, naar een bepaalde sfeer en die sfeer hangt in een devotiekapel”. Peter Nissen, Schuilplaatsen gezocht voor de/het heilige, in: Jo Straver, Onrustig is ons hart, Haastrecht 2007, 37-51, p.37.

⁷ Jezus zegt van zichzelf: “Ik ben het Licht der wereld” (Joh.8,12;19,5) en “Ik ben de weg, de waarheid en het leven” (Joh.14,6).

⁸ Mth.5,14

⁹ De kaars leek bijna eindeloos
maar is nu stil gedoofd.
Een leven lang zorgzaam geweest
gegeven en geloofd.
Een hand die zwaaide als we gingen

Op...was na een moeilijke strijd
het kaarsje echt volledig op
en werd de grens van leven en dood
voorbij gegaan.

Ik grens
aan twee kanten
aan het licht:
ik word verwekt
en ik ga dood:

Op het moment dat ik een kaars aansteek sta ik niet stil bij die symboliek, maar het lijkt me niet vreemd om die ervaring van ‘uitstraling’ en van ‘vergankelijkheid’ in ons gebaar te betrekken. We doen het immers op moeilijke *levensmomenten*.

De plek van Pater Karel

Als je de eerste keer de kapel van P.Karel binnenkomt, valt je oog al gauw op de grote lessenaar recht tegenover de deur. Het pad tussen de banken leidt je ernaar toe.

De regelmatige bezoekers weten de weg. Ze gaan eerst achter de banken heen rechtstreeks naar de uitbouw, waar het beeld van P.Karel staat en de bakken met kaarsen. Daar moeten ze wezen. Letterlijk: je moet toch ‘ergens’ naar toe met de bewegingen van je innerlijk.

Daar steken ze een noveenkaars of een devotiekaars aan. Ze blijven even bij die kaars staan, voordat ze een plaats zoeken in een bank.

Sommigen plaatsen dan een foto of een bidprentje op de plank tegen de achterwand. Er is inmiddels een hele galerij van foto’s en fotootjes, waarschijnlijk van overledenen. Tijdens een van de gebedsvieringen kwam een jonge man binnen die een fotootje kwam verwisselen, terwijl ik op die plek stond voor het slotgedeelte van de viering. Op mijn vraag vertelde hij, dat er bij de geboorte van hun zoontje iets niet goed was gegaan. Sindsdien was hij elke dag een ander fotootje komen plaatsen. Nu was de kleine thuis. Hij had vertrouwen dat het goed zou komen met hun kind en zoniet dan wist hij dat zij hem met alle liefde zouden opvoeden. We hebben er in onze commissie wel eens over gesproken, wat we met die foto’s (moeten) doen. Het aantal wordt te groot en het is nogal gevaarlijk bij al die brandende kaarsen. Je kunt ze niet zomaar weghalen om ruimte te scheppen. We zullen de betrokkenen op de hoogte moeten brengen, wanneer en hoe wij er iets mee gaan doen. Het is hún en ons verlangen daar zorgvuldig mee om te gaan.

Pas, als men de ‘zijkapel van Pater Karel’ heeft bezocht en even rustig heeft gezeten in de grote kapel, gaat men eventueel naar de lessenaar om iets in het boek te schrijven.

Het grote boek

Het is niet helemaal juist om van een ‘intentieboek’ te spreken. Er staat veel meer in dan vragen om hulp, om genezing of een goede uitslag. Mensen storten er a.h.w. hun ziel in uit. Soms heel beknopt, maar vaak met een lange tekst.

Het wekt mijn verbazing, wat mensen schrijven. Ze geven hun innerlijk bloot. Hartenkreten soms. Ondertekend en wel.

Als ik in dat boek blader om de viering voor te bereiden, voel ik een zekere huiver. Ik raak aan heel intieme en persoonlijke zaken. Daar mag ik niet slordig mee omgaan. Dit boek en wat erin geschreven staat is heel vertrouwelijk. Daar moet ik met het grootste respect naar kijken.

Het lijkt ook wel, dat dat van elke kapelbezoeker verwacht wordt. Wie iets zo persoonlijks opschrijft, verwacht van de lezer dat hij het niet “op straat” brengt, integendeel. Wie zijn hart uitstort, rekent op gehoor, aandacht, respect. Misschien is het grote woord “Stilte” hier het meest op zijn plaats. Ik word er stil van...en het lijkt, dat ook anderen door die stilte bevangen worden.

en nog vele mooie dingen.

een spiegel
kijkt in een spiegel.
(Uit: Hans Andreus, Ik hoor het licht)

Ik zie nooit anderen in dat boek bladeren. Waarschijnlijk is dat dezelfde huiver. Wat hierin staat, is niet bestemd voor het roddelcircuit of voor de roddelpers. “Het mag daar rusten. Daar heb ik met mijn vingers vanaf te blijven.” Het is een heilig aanvoelen¹⁰.

Iedereen komt daar met zijn diepste nood en verlangen. Dat brengt een bepaalde sfeer teweeg rond dat boek en de mensen die erin schreven.

Ik lees er angsten in, psychische nood, dankbaarheid, zorgen om de gezondheid van henzelf of dierbaren, problemen in relaties, zoeken naar een andere woning of een nieuwe baan, hoop op succes van een operatie of van examens, twijfel over de situatie waarin men verkeert, aarzeling bij een moeilijke levensbeslissing, verdriet om verlies van ouders of kinderen enz.

Dat zijn categorieën, maar dieper gaat de stijl –met alle taalfouten of in een vreemde taal– waarin men zichzelf uitsprekt. Hoe verschillend ook in formulering en veel minder prozaïsch, toch herken ik er iets in van de taal van de psalmen.

Dat aanvoelen heeft ons ertoe gebracht het boek te nemen als achtergrond en uitgangspunt van de vieringen die we om de twee weken verzorgen.

Inmiddels hebben we vijf boekjes gemaakt, met teksten en liedkeuze¹¹ naar de tijd van het liturgisch jaar.

Nood leert bidden

In deze uitspraak wordt de klemtoon meestal op het woord ‘bidden’ gelegd. Er worden voorbeelden aangehaald van mensen op het slagveld of in een ernstige ziekte. Sommige mensen die onvrede hebben met de huidige kerkelijke situatie en dat interpreteren als gebrek aan geloof, zeggen soms: “Als er maar weer eens oorlog komt, dan zul je zien dat de kerken weer vol lopen”.

Voor een aantal mensen is bidden in moeilijke situaties een teken van zwakte of slapte. Als ze in de knel komen, dan gaan ze bidden. Dat is slap, want ook dan moet je jezelf blijven en niet door de knieën gaan. Met die slappelingen willen ze niet mee doen. Daarom willen ze ook niet bidden..., ofschoon...¹²

Juist in kritieke momenten komen we in aanraking met ons diepste innerlijk. Wat ons omgeven heeft, valt weg. We worden teruggeworpen op onszelf, onze onmacht, onze afhankelijkheid. Dan breken we door afweermechanismen heen. We gaan beseffen waar het uiteindelijk op aankomt. Niet ineens, maar door heel dat proces heen.

We stoten op onze binnenkant die heel gevoelig is, die kwaad wordt op mensen van wie wij veel hadden verwacht, die dankbaar is voor mensen die –met lege handen en weinig woorden– toch naar ons toekomen, die oude zekerheden uit zijn handen voelt vallen, die uitziend naar iemand/Iemand die luistert, die niets moet hebben van al te vlotte babbels of al te vrome woorden, die oprechtheid haarfijn aanvoelt en schone schijn doorprikt enz.

¹⁰ Bij gelegenheid van een verjaardag trof ik iemand die in de kapel was geweest en iets in het boek had geschreven. Ik vroeg haar, of ze er ook in gebladerd had. “Neen”, zei ze, “dat doe je niet”.

¹¹ In het bisdom Roermond zijn de liederen van Huub Oosterhuis buiten de diocesane bundel ‘Laus Deo’ gehouden. Dat betekent voor ons niet dat we zijn teksten niet gebruiken, maar bepaalde melodieën zijn daardoor onbekend. Aangezien we in deze vieringen samen zingen, moeten de melodieën gemakkelijk mee te zingen zijn.

¹² Jacques Janssen, *Religie in Nederland*, p.33: “In Nederland blijkt ...dat veel jongeren bidden. Ze doen dat bij voorkeur niet in de kerk maar ’s avonds in bed. Dan wordt de staat opgemaakt: mislukkingen en successen, vreugde en verdriet, schuld en berouw passeren de sluimerende geest. De strikt religieuze component van dit gebed is bij velen zwak ontwikkeld of compleet afwezig. Maar laten we niet te lichtvaardig oordelen en zuinig zijn op deze gebedspraktijk”. P.34: “De jongeren wijzen de God van het instituut af, maar vinden hem opnieuw uit, in eigen woorden, zelf ontdekt....Als ik het in enkele woorden zou moeten samenvatten, dan zou ik de God van de jeugd een aanwezige willen noemen die zij nabij veronderstellen wanneer hun problemen en rampen overkomen. Een meewerkend voorwerp in de dagelijkse zinsconstructie.” *Deus Dativus: God als meewerkend voorwerp*, in: *Religie in Nederland: Kiezen of delen*, KSGV 2/71, Tilburg 2007, 83-102.

In die fase kunnen oude vertrouwde gebedsteksten vreemd worden. Ook religieuzen die zo veel en zo dikwijls hebben gebeden moeten vaak bekennen, dat ze niet meer kunnen bidden. Aandachtig luisterend ontdek je dan, dat ze niets meer kunnen met de oude gebedsteksten, dat ze soms ook te moe zijn om lange gebeden te zeggen, dat ze –in hun machteloosheid en hun diepte- geen contact meer kunnen krijgen met de god tot wie ze altijd gebeden hebben, en juist dat verontrust hen. Het stelt vragen aan hun levensweg...en dat maakt de crisis alleen maar groter¹³. Het feit dat men zich in de steek gelaten voelt, zelfs door Degene op wie men al zijn vertrouwen had gesteld en aan Wie men zijn leven door professie had verbonden, durf je niet zomaar uit te spreken.¹⁴

In die fase is een oppervlakkig gesprek heel teleurstellend. Ze vragen om gehoor...en als de naaste niet de eerste is die zo naar hen weet te luisteren, raakt hun god nog verder verduisterd. Samen met zulke personen de diepte in durven gaan, is een eerste stap. Hun zinnen zijn meestal kort. Het vertrouwen is weg en krijgt pas weer houvast door het trouwe luisteren en terugkomen.

Geleidelijk komen er dan nieuwe woorden die men eerst niet uit durfde te spreken, zeker niet tegenover een ander. Als men echter de kans krijgt, ontstaat er een nieuwe taal: “nood *leert* bidden”. Er is tijd voor nodig om bij die bron uit te komen. Het is een uitdaging voor ons om in onszelf en met mensen van onze tijd deze weg naar de bron te gaan.

Opzet en inhoud van de gebedsvieringen

1. Naar de diepte van ons hart

Na het kruisteken en een lied naar keuze volgt een gebed rond Pater Karel.

Vervolgens bidden we een ‘Litanie vol dankbaarheid’, gevolgd door stilte of luistermuziek.

Dit aspect van dankbaarheid hebben we uit het boek opgepikt. Een aanzienlijk aantal keren komen we tegen, dat mensen hun dankbaarheid uiten voor hun leven, voor hun gezondheid, voor de relatie in het gezin, voor de goede uitslag van een medisch onderzoek of van een examen. Bovendien smeken mensen dikwijls om hulp in een bepaalde situatie, maar sluiten die bede af met een soort tekst als: “Bij voorbaat dank”. Ze gaan ervan uit, dat hun gebed verhoord wordt, zoals wij ook wel eens schriftelijk een vraag bij iemand neerleggen en onze brief eindigen met “Bij voorbaat dank”, in de overtuiging dat het goed komt.¹⁵

Deze uitingen van dankbaarheid hebben wij vertaald in een litanie met concrete uitspraken over het leven dat ons gegeven is, de liefde die we krijgen, de mensen die naar ons luisteren, het goede waartoe we in staat zijn, de natuur om ons heen, maar ook over de hulpmiddelen waardoor we ons eigen leven kunnen leiden, voor ons huis en ons dagelijks eten enz.

Soms sluiten we dit gedeelte af met een gebed, maar altijd met stilte of meditatieve muziek om stil te worden van het goede in ons alledaagse leven.

2. Wij bevelen aan

Een lied vormt de overgang naar het tweede deel van de viering.

¹³ Het is opvallend, hoe psalm 73 deze weg aflegt en daarom voor heel veel mensen een herkenningstekst is als ze hun religieuze crisis uit mogen spreken.

¹⁴ Matthias Smalbrugge, Dode takken, in: Trouw 1 dec. 2007; Dr.Kees Waaijman, Psalmen bij ziekte en genezing, Kok Kampen z.j.

¹⁵ Ik verwijz hier graag naar psalmen als ps.13,6; ps.17,15; ps.22,23-26; ps.30,12-13; ps.31,23 -25; ps.35,27-28; ps.52,11; ps.59, 17-18....enz.

Het grote boek wordt op een lessenaar geplaatst die in het midden van de kapel is neergezet, de grote kaars t.e.v. Pater Karel wordt aangestoken, er wordt wierook gebrand “opdat onze gebeden als wierook mogen opstijgen voor Gods aanschijn”.

Dan doen we een greep uit de vele intenties die de voorbije twee weken in het boek zijn opgetekend, waarna we *voorbeden* bidden die in het boekje geformuleerd staan¹⁶. Er volgt een stilte. We sluiten af met een gezamenlijk gebed.

Om niet alleen in woorden te blijven hangen hebben we dit gedeelte met symboliek omgeven van de brandende kaars en de wierook.

Het is opvallend hoe stil het wordt, als je het grote boek ter hand neemt en intenties leest, zoals die in het boek staan opgetekend. De stilte verbindt a.h.w. deze mensen met elkaar in hun vragen en zorgen. Er ontstaat een soort verbondenheid met elkaars lief en leed. De individuele klacht of vraag wordt met anderen gedeeld die zich erin herkennen.

Aanvankelijk was het nog mogelijk alle intenties voor te lezen, maar al gauw konden we dit niet meer handhaven en moesten we een selectie maken. Ik voor mij heb er behoefte aan vooraf alles te lezen wat er de laatste twee weken is opgeschreven. Dat geeft mij zelf een gevoel waarom ik hier ben. Zij hebben het niet voor niets aan het grote boek toevertrouwd en daarmee aan ons.¹⁷

Voordat ik mijn gekozen intenties voorlees, zeg ik dat ik alle teksten gelezen heb en die derhalve meeneem in onze gebeden en onze stilte.

Het is niet moeilijk om daarna een moment met elkaar stil te zijn. Het gaat over *ons...* en dat mag ons ter harte gaan¹⁸.

De afgedrukte *voorbeden* nemen op, waar mensen mee bezig zijn: zieken, wanhopige mensen, er zijn mensen die in hun liefde bedrogen zijn, ouders die geen contact meer hebben met hun kinderen en andersom, mensen lijden onder de oude dag, ze zijn gescheiden, ze zoeken naar werk of een woning, ze verlangen naar kinderen enz.enz.

Na al deze noden –maar soms ook ontwapenende teksten van kinderen- is het goed samen te zingen, voordat we onze plaats innemen bij het beeld van Pater Karel.

3. Stilstaan bij P.Karel

De viering voltrekt zich op drie punten in de kapel. Het derde deel vindt plaats bij het beeld van Pater Karel, tussen alle de kaarsenstandaards en bij alle fotootjes. Het is de plek waar de trouwe Karelvereerders het eerst naartoe gaan, als ze weer eens in de kapel komen.

Toen we met de gebedsvieringen begonnen, las de een na de ander een fragment uit de levensbeschrijving van Pater Karel.¹⁹ Inmiddels hebben we dat boek uit, is er een folder verschenen en een paar boekjes b.g.v. de heiligverklaring²⁰.

¹⁶ Ook deze voorbeden verwoorden iets van alle noden die we in het grote boek zijn tegengekomen.

¹⁷ De thematiek van de psalmen komt hier terug met problemen die opgeroepen worden door de huidige samenleving.

¹⁸ Peter Nissen (a.w. p.51) ziet ‘een taak voor de Passionisten in Munstergeleen’ “Mensen hebben heel sterk behoefte aan compassie. Ze zoeken een plek en vooral mensen, om de pijn die ze voelen, de wonden die door en in hun leven geslagen zijn, kwijt te kunnen...Passionisten zouden daar eerst en vooral ‘compassi(e)onisten’ moeten zijn”. Erik Borgman zegt: “Compassie is betrokkenheid bij wat anderen overkomt, verbondenheid met hun strijd en hun lijden. Naar christelijke overtuiging is compassie uiteindelijk de dragende kracht van het bestaan”. “Laat je raken door wat zich aandient –liever compassie dan hartstocht-“, In Volzin, 2 nov.2007, 12-15, p.14-15.

¹⁹ P.Paul Francis Spencer, Passionist, Het leven van de zalige Karel van Mount Argus, Uitgave Postulatie pater Karel, Hemelsley 157, 6136 HK Sittard, oktober 1988. Via een logboek, dat we na elke beurt aan elkaar mailden, hielden we elkaar op de hoogte van de gelezen passage uit de levensbeschrijving, maar ook van de liederen die we gezongen hadden en de teksten van de Litanie vol dankbaarheid, en de voorbeden. Nu houden we elkaar ook op de hoogte van ons meditatiethema.

We houden nu een korte meditatie, ingegeven door een aspect van het leven van P.Karel of door de tijd van het jaar.

Vervolgens bidden we een Onze Vader en Wees Gegroet en een gebed rond P.Karel. Dan volgen vier coupletten uit het *lied t.e.v.P.Karel*²¹.

De viering wordt afgesloten met de zegenwens, waarmee Pater Karel zijn brieven aan zijn familie afsloot: *De Almachtige en genadige Heer zegene en beware U allen: de Vader, de Zoon en de heilige Geest.*

Deelname

Toen we twee jaar geleden met de gebedsvieringen begonnen, waren we alleen met de mensen die toevallig op dat moment in de kapel waren of die binnen kwamen lopen. Intussen is het bekend, dat we op de oneven zondagen deze vieringen verzorgen en is de kapel zo vol dat mensen moeten staan, zelfs tot buiten de kapel.

Een aantal mensen vindt het jammer dat het zo druk geworden is. Zij zoeken rust en stilte in de kapel.

We zullen afwachten, hoe het verder gaat. De publiciteit rond zijn heiligverklaring zal wel uitgewerkt zijn, vermoeden we. Bovendien lokken herfst- en winterweer mensen minder voor een wandeling naar de kapel, maar is het in de lente of zomer een prachtige tocht (\pm 20 minuten lopen) van het station Geleen-Oost langs de beek naar de kapel, of met de bus uit Sittard een paar minuten lopen vanaf de halte in Munstergeleen.

Ik vermoed, dat deze gebedsvieringen een eerste vorm zijn van presentie van de passionisten in Munstergeleen.

Jo Straver c.p.

²⁰ De folder 'Een zegen voor mensen', en de boekjes van Leon Goertz, 'Pater Karel Houben, de heilige uit Munstergeleen', en van Jo Straver, *Onrustig is ons hart* zijn te bestellen bij Passionisten, Prov.Weg Oost 62, 2851 AG Haastrecht, tel. 0182-501977

²¹ De tekst van dit lied, geschreven door P.Penning de Vries sj., staat ons niet aan. Er mag een nieuw lied geschreven worden, maar zover zijn we nog niet gekomen. Het laatste couplet is evenwel aangepast aan de nieuwe situatie en luidt nu: Laat Pater Karel zoals toen

ook nu voor ons zijn wond'ren doen.
Hij kreeg van God de hoogste eer
en schenkt zijn zegen telkens weer.